

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 18-05-10951 מדינת ישראל נ' שיגריס

לפני כבוד השופט בני שגיא

המעוררת

מדינת ישראל

על-ידי ב"כ עו"ד לאה בירק ועו"ד יוני שמיר

נגד

המשיב

טובי שיגריס

על-ידי ב"כ עו"ד אהרון פרקש

פסק דין

כללי

1. ערעור המדינה על קולת העונש שנגזר על המשיב, וזאת לאחר שהורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות:

ניהול עסק להדברת מזיקים שלא כדיון, עבירות לפי תקנות 4 ו-5 לתקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים) התשל"ה-1975 (להלן – תקנות רישוי עסקים) ולפי סעיפים 14 ו-10 לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 (להלן – חוק רישוי עסקים); פרסום מודעות בדבר מזיקים העשויות להטעות, עבירה לפי תקנה 49 לתקנות רישוי עסקים ולפי סעיפים 14 ו-10 לחוק רישוי עסקים; ניהול עסק טעון רישוי ללא רישיון עסק כדיון, עבירות לפי סעיפים 14, 1 ו-4 לחוק רישוי עסקים בצירוף פריט 3.3 בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) תשנ"ה-1995 [כנוסחם במועדים הרלוונטיים לכתב האישום ושלא השתנו גם בנוסחם החדש בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) תשע"ג-2013]; עיסוק ברעלים ללא היתר רעלים כדיון – עבירות לפי סעיפים 3 ו-15 (ב) (1) לחוק החומרים המסוכנים, תשנ"ג-1993 (להלן – חוק חומרים מסוכנים) ותקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור) התשנ"ו-1996 (להלן – תקנות חומרים מסוכנים); שימוש אסור בקוטל מזיקים, עבירות לפי תקנה 16 לתקנות רישוי עסקים (הדברת מזיקים), התשל"ה – 1975 ולפי סעיפים 14 ו-10 לחוק רישוי עסקים.

במסגרת הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים, סוכם כי תישמע עתירה משותפת להטלת של"צ, קנס, התחייבות, מאסר על-תנאי וצו סגירה, אולם כל צד יהיה חופשי בטיעונו באשר להיקף צו השל"צ, גובה הקנס, גובה ההתחייבות הכספית והיקף המאסר המותנה. עוד סוכם כי ההגנה תטען באופן חופשי באשר לתוכנו של צו הסגירה השיפוטי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 10951-05-18 מדינת ישראל נ' שיגריס

2. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, הטיל בית משפט קמא על המשיב את העונשים הבאים:

(א) 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעסוק בהדברה ללא רישיון, או שלא יציג את עצמו כמורשה לעסוק בהדברה מבלי שיהיה בידו רישיון לעסוק בהדברה או שלא יעשה שימוש אסור בקוטלי מזיקים. בית משפט קמא ציין כי בנסיבות בהן לא נטען בכתב האישום, ולא הוכח, שהמשיב עבר את העבירות על חוק החומרים המסוכנים במחשבה פלילית, ונוכח האמור בסעיף 22(ג) לחוק העונשין הוא נמנע מלגזור עליו מאסר על תנאי שלא יעבור על חוק החומרים המסוכנים.

(ב) קנס בסך של 7,500 ₪ או ארבעה חודשי מאסר תמורתו.

(ג) צו שלי"צ בהיקף של 150 שעות. הנאשם מוזהר כי היה ויפר את צו השלי"צ, ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט ולגזור את דינו מחדש.

(ד) צו סגירה שניתן מכוח סעיף 16(2) לחוק רישוי עסקים, בגדרו הורה בית משפט קמא על סגירת עסקו של המשיב למתן שירותי הדברה, והורה לו להפסיק את העיסוק בעסק המתואר בכתב האישום, וכן הורה לו שלא לעסוק בהדברה בלא רישיון מדביר מהסוג המתאים לביצוע ההדברה.

(ה) התחייבות בסך 20,000 ₪ להימנע מביצוע עבירה של הדברה ללא רישיון וזאת למשך 3 שנים.

עובדות כתב האישום המתוקן

3. המשיב היה בעליו של עסק למתן שירותי הדברה בשם טובי המדביר ו/או המרכז הישראלי להדברה (להלן – העסק), ופעל כמדביר לא חוקי, תוך שהוא מבצע עבור העסק פעולות הדברה. בנוסף, שני אנשים נוספים (להלן – גרופר וקוטוק) שעבדו כמדבירים לא חוקיים, ביצעו בשם ועבור המשיב והעסק, פעולות הדברה.

במסגרת פעולות אכיפה יזומות, הוזמנה אצל המשיב דרך ועבור העסק, עבודת הדברה שהייתה עתידה להתבצע ביום 27.11.08, וביום זה ביצע גרופר עבודת הדברה, לא חוקית, בהתאם להזמנה למתן שירותי הדברה. גרופר אף החזיק חומרים מסוכנים כמשמעותם בחוק חומרים מסוכנים, וללא שהיה בידו היתר הדברה.

במסגרת פעולות אכיפה יזומות, הוזמנה אצל המשיב דרך ועבור העסק, עבודת הדברה שהייתה עתידה להתבצע ביום 16.5.10, וביום זה ביצע קוטוק ואדם נוסף, עבודת הדברה, לא חוקית, בהתאם להזמנה למתן שירותי הדברה, תוך שימוש בתכשירי הדברה שהם חומרים מסוכנים, כאמור בחוק חומרים מסוכנים, וללא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 18-05-10951 מדינת ישראל נ' שיגריס

1 שהיה בידו היתר הדברה. באותו מועד החזיק קוטוק ציוד הדברה ותכשירי הדברה נוספים, וללא שהיה בידו
2 היתר הדברה.

3
4 ביום 16.5.10 נתפסו אצל המשיב חומרים מסוכנים בכמות המחייבת היתר רעלים.

5
6 במועד שאינו ידוע במדויק למערערת, אך במהלך חודש ינואר 2012, ביצע אדם שזהותו אינה ידועה, הדברה
7 לא חוקית בשם ועבור העסק, במושב נווה מיכאל. משעבודת הדברה זו לא הצליחה, ומספר חודשים לאחר
8 מכן, ביצעו המשיב ואדם נוסף שזהותו אינה ידועה עבודת הדברה, לא חוקית, נוספת. עבודות ההדברה
9 האמורות בוצעו על-ידי המשיב או מי מטעמו מבלי שהיה למי מהם היתר הדברה כדין ו/או מבלי שקיבלו
10 הוראות בכתב ממדביר מוסמך כנדרש. המשיב אף פרסם באתר האינטרנט מודעות ופרסומות למתן שירותי
11 הדברה באמצעות העסק, תוך שהוא מציג מצג שווה שיש בו כדי להטעות, לפיו העסק פועל כדין, וכל
12 המדבירים הרשומים שם, הם העובדים של המשיב, וזאת על אף שמעולם לא ניתנה הסכמתם לפרסום זה
13 או כי בפועל עבדו עבור העסק.

14
15 המשיב הורשע אפוא בכך שפעל ללא רישיון עסק כדין, שעסק במתן שירותי הדברה שלא כדין; שביצע
16 עבודות הדברה שלא כדין; שהשתמש בתכשיר הדברה בניגוד לתנאי התכשירים; שהחזיק והשתמש
17 בתכשירים החייבים ברישום שלא היו רשומים כדין באותה העת; שפרסם מודעות בדבר השמדת מזיקים
18 העשויות להטעות; שעסק ברעלים מבלי שהיה ברשותו היתר רעלים כדין.

טענות המערערת

19
20
21
22 3. בהודעת הערעור המפורטת שהוגשה, כמו גם במהלך הדיון בערעור, טענה המערערת כי העונש שהוטל על
23 המשיב חורג לקולא, באופן המצדיק התערבות של ערכאת הערעור.

24
25 כך נטען, כי הקנס שהוטל על המשיב אינו הולם את חומרת מעשיו, אינו מתיישב עם האינטרס הציבורי
26 שבמניגור תופעת העיסוק הבלתי חוקי בהדברה, וחשוב מכך – אינו עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה ועם
27 נסיבותיו המחמירות של המשיב בתיק זה. נטען בהקשר זה כי בית משפט קמא שגה בקביעת מתחם הענישה
28 ביחס לקנס, ולא נתן את המשקל הראוי לתכנון שקדם לביצוע העבירות, לפוטנציאל הנזק, לחלקו העיקרי
29 של המשיב, ולעובדה כי חלק מהעבירות בוצעו גם על-ידי מעורבים נוספים, ולאורך תקופה לא מבוטלת.

30
31 כך נטען, כי היה מקום להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף שלא יפחת מ- 200 שעות, כאמור בהמלצת שרות
32 המבחן, ובוודאי כאשר במסגרת הסדר הטיעון ריככה המערערת את עתירתה העונשית, ובחרה שלא לעתור
33 למאסר בפועל. המערערת הפנתה להתנהלות המשיב בבית משפט קמא, אותה כינתה "מקוממת", וסברה כי
34 בנסיבות אלה, היה מקום להרחיב את צו השל"צ.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 10951-05-18 מדינת ישראל נ' שיגריס

1 כך נטען, כי שגה בית משפט קמא אשר נמנע מלהשית על המשיב מאסר מותנה בגין עבירות לפי חוק חומרים
2 מסוכנים ולפי תקנות חומרים מסוכנים, חרף העובדה שהמשיב הודה והורשע בעבירות מסוג זה. לטענת
3 המערערת, משהורשע המשיב על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, ניתן לקבוע כי הוכח גם
4 היסוד הנפשי שבעבירה, באופן המאפשר הטלת מאסר בפועל (וכפועל יוצא – מאסר על-תנאי) חרף העובדה
5 שמדובר בעבירה של אחריות קפידה, ואף אם היסוד הנפשי לא צוין בכתב האישום המתוקן.
6

7 כך נטען, כי שגה בית משפט קמא בכך שהשית על המשיב צו הפסקת עיסוק צר ודל היקף, שאינו עונה על
8 האינטרס של ההגנה על הציבור, על שלמות גופו ובריאותו, ולמעשה, אסר בית משפט קמא על המשיב לבצע
9 פעולות הדברה ללא הוצאת רישיון הדברה ותו לא, דהיינו – איסור הקיים ממילא בחוק. הוסבר כי לא בכדי
10 בחר המחוקק להסמיך את הערכאות להשית צווים רחבים על עבריינים במקרים מתאימים על-מנת
11 להרחיקם כליל מתחומי עיסוק מסוימים, ועל כן היה מקום לאסור על המשיב להמשיך לעסוק בכל צורה
12 שהיא בהדברה של מזיקים.
13

טענות המשיב

14
15
16 5. המשיב עתר לדחיית הערעור, תוך שהוא מפנה, בין היתר, לחלוף הזמן המשמעותי מאז מועד ביצוע העבירות,
17 ולעובדה כי בסופו של יום, מדובר בנאשם שבחר לקבל אחריות על מעשיו ולהודות במיוחס לו בכתב האישום
18 המתוקן.
19

20 בנוסף, נטען כי יש לדחות את עתירת המערערת להתערבות בגובה הקנס, שכן מתחם העונש ההולם ביחס
21 לקנס, ועל-פי האמור בסעיף 40 לחוק העונשין, צריך לשקלל גם את מצבו הכלכלי של הנאשם. הוסבר
22 בהקשר זה, כי מדובר במי המשלם מזונות בסך 7,000 ₪ (לשתי נשים שונות), חייב מאות אלפי שקלים למס
23 הכנסה, ונמצא בהליך פשיטת רגל, ועל כן בצדק העמיד בית משפט קמא את הקנס על-סך של 7,500 ₪.
24

25 בהתייחס להחלטת בית משפט קמא להימנע מהטלת מאסר מותנה בגין עבירות על-פי חוק חומרים מסוכנים
26 ותקנות חומרים מסוכנים, נטען כי בהתאם לסעיף 22(ג) לחוק העונשין, לא ידון אדם למאסר (ולמאסר
27 מותנה) אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות. בהינתן העובדה כי מדובר בעבירות של אחריות
28 קפידה, ושעה שלא צוין בכתב האישום את דבר קיומו של יסוד נפשי, לא יכול היה בית משפט קמא להטיל
29 מאסר מותנה, ועל כן אין לראות בהימנעותו, כטעות המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור.
30

31 באשר להיקף צו הסגירה, נטען כי אין מקום להרחיב את תחולתו ולמנוע מהמשיב להתפרנס, ככל שזה יזכה
32 לקבלת האישורים הנדרשים. ב"כ המשיב הסביר כי אין כל צורך למנוע מהמשיב להקים עסק לתיווך שירותי
33 הדברה, ובלבד שההדברה תיעשה על-ידי מדבירים מוסמכים, ולעסק יינתן רישיון עסק.
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 10951-05-18 מדינת ישראל נ' שיגריס

בסיכומו של טיעון, סבר ב"כ המשיב כי גזר דינו של בית משפט קמא מאוזן, משקלל באופן ראוי את כלל הנתונים, ואין מקום להתערב בו.

דיון והכרעה

6. לאחר ששמעתי טיעוני הצדדים, ובחנתי את כלל החומר שהוגש, סבורני כי אין מנוס מקבלת הערעור והחמרה בעונשו של המשיב.

המעשים אותם ביצע המשיב הם מעשים חמורים, ודומני כי פוטנציאל הסכנה לציבור והנזק הטמון בהם, הוא מובהק וברור. העיסוק בחומרים מסוכנים והשימוש בהם לצרכי הדברה בבתים פרטיים, יוצר סיכון ממשי, ולא בכדי מצריך הוא אישורים מאישורים שונים.

במקרה דנן, עסקינן במשיב אשר התמיד בעיסוק אסור, ללא שאחז בידו בהיתרים הנדרשים, ותוך שהוא מפעיל, במסגרת העסק שפעל ללא רישיון, אנשים נוספים. המשיב אף דאג לפרסם את העסק על-מנת לשמר ולהגדיל את מאגר לקוחותיו.

אם די לכאורה בעובדות בסיס אלה על-מנת ללמד על החומרה הטמונה במעשיו של המשיב, הרי בחינת עברו הפלילי אך מעצימה את המסקנה האמורה, ומלמדת על הצורך בהטלת ענישה משמעותית יותר מזו שהוטלה.

אסביר:

המשיב הורשע לראשונה בשנת 2000 בעבירות של עיסוק בעסק טעון רישיון ללא רישיון; ניהול עסק הדברה בהעדר מדביר בסניף; ופרסום מודעה העשויה להטעות. בית משפט השלום גזר על המשיב, בין היתר, קנס בסך 15,000 ₪, התחייבות, צו סגירה ומאסר מותנה. במסגרת ע"פ 70282/01 נדון ערעורו של המשיב על אותה הרשעה (מיום 30.11.00), תוך שהוחלט לדחות את הערעור על שני רכיביו (הרשעה ועונש).

הרשעתו השנייה והשלישית של המשיב הייתה במסגרת ת.פ. 2257/03, אליו צורף גם ת.פ. 2262/03. אותו הליך משקף את הרשעת הנאשם בעבירות של ניהול עסק ללא הימצאות מדביר; פרסום מודעות בדבר השמדת מזיקים העשויות להטעות; אי מסירת הוראות לעובד הדברה; אי קיום דרישות ניהול פנקסי רישום; והזהרה כללית. בגזר הדין שניתן על-ידי בית משפט השלום בתיק המאוחד, נגזרו על הנאשם 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות, תוך שבית המשפט הפעיל מאסר מותנה של 6 חודשים בחופף ובמצטבר, באופן שנקבע כי סך הכל ירצה הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות. בנוסף, נגזרו על הנאשם רכיבי ענישה נלווים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 10951-05-18 מדינת ישראל נ' שיגריס

1 ההרשעה מושא הערעור מצטרפת אפוא להרשעות קודמות מאותו הסוג, בעטיין אף ריצה עונש מאסר בפועל,
2 ובהינתן העובדה כי עסקינן במשיב רצידיביסט, אשר נראה שאינו מורתע מהליכים משפטיים שנקטו כנגדו
3 בעבר, נכון היה להטיל עליו עונשים חמורים מאלה שהוטלו.

4
5 בהתייחס לקנס – נסיבות ביצוע העבירות חמורות ויש בהן, גם תוך התחשבות במצבו הכלכלי של הנאשם,
6 להוביל לקביעת מתחם הנע בין 7,500 ש"ח ל-15,000 ש"ח. בהינתן המתחם, ראיתי להעמיד את הקנס על סך של
7 10,000 ש"ח, וגם זאת, בהתחשב בכך שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם המשיבים.

8
9 בהתייחס להחלטת בית משפט קמא להימנע מהטלת מאסר מותנה בגין עבירות לפי חוק חומרים מסוכנים
10 ותקנות חומרים מסוכנים, אומר כך:

11
12 מאסר מותנה נועד להרתיע נאשם מפני חזרה על התנהגות עבריינית, אך חוק העונשין אינו מחייב קיומה של
13 חפיפה בין עבירות בהן הורשע נאשם לבין העבירות לגביהן יוטל עליו עונש מותנה. כך לדוגמא, יכול בית
14 המשפט להרשיע נאשם בעבירת שוד, ולהטיל עליו מאסר מותנה בעבירה של התפרצות לדירת מגורים, או
15 בגין "כל עבירת פשע". משאלה פני הדברים, ונוכח הרשעת הנאשם בעבירות לפי חוק רישוי עסקים, והצורך
16 להרתיעו מחזרה על התנהגותו העבריינית, יכול וצריך היה בית משפט קמא להטיל על המשיב גם מאסר
17 מותנה בעבירות בהן הורשע לפי חוק חומרים מסוכנים ותקנות חומרים מסוכנים, בוודאי כאשר מדובר
18 בעבירות בעלות זיקה מובהקת לעבירות לפי חוק רישוי עסקים.

19
20 השאלה האם ניתן להטיל מאסר מותנה בגין עבירות של אחריות קפידה, גם אם לא צוין בכתב האישום מהו
21 היסוד הנפשי, רלוונטית בעיקר לאותם מקומות בהם אלה העבירות היחידות העומדות על הפרק, ולא
22 בסיטואציה שלפנינו – בה הורשע המשיב בעבירות נוספות המאפשרות הטלת מאסר מותנה.

23
24 משכך הם פני הדברים, אינני רואה להידרש למחלוקת המשפטית שנתגלעה בין הצדדים בהקשר זה, שכן
25 כפי שהבהרתי, היה מקום להטיל על המשיב עונש מותנה היה ויעבור בעתיד עבירות לפי חוק חומרים
26 מסוכנים ותקנות חומרים מסוכנים, והיה נתיב משפטי סלול לעשות כן.

27
28 גם ביחס להיקף צו השלי"צ, סבורני כי לא היה מקום לסטות מהמלצת שרות המבחן, בוודאי על רקע
29 נסיבותיו החמורות של המקרה ועברו הפלילי של המשיב, ועל כן אני מעמיד את צו השלי"צ בהיקף של 200
30 שעות.

31
32 בהתייחס לצו הסגירה, ובהינתן העובדה כי מדובר במשיב רצידיביסט, סבורני כי ראוי לנקוט בלשון רחבה
33 יותר על-מנת למנוע מהמשיב חזרה לתחום בו הוא נוהג לבצע עבירות המסכנות את הציבור, באופן שהאיסור

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 10951-05-18 מדינת ישראל נ' שיגריס

- 1 ינוסח באופן שייאסר על המשיב להמשיך ולעסוק בכל צורה שהיא בהדברה של מזיקים. יחד עם זאת,
2 ובהתאם לאמור בסעיף 16(1) לחוק רישוי עסקים, ראיתי להגביל את תקופת הצו ל-5 שנים.
3
4 7. סוף דבר, הערעור מתקבל ורכיבי הענישה יהיו כדלקמן:
5
6 (א) קנס בסך 10,000 ₪ אשר ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1.8.18 ועד לסיום התשלומים
7 או 5 חודשי מאסר תמורתו.
8
9 (ב) 4 חודשי מאסר אולם המשיב לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום את אחת העבירות
10 בהן הורשע.
11
12 (ג) צו שלי"צ בהיקף של 200 שעות בהתאם לתכנית שנקבעה על-ידי שרות המבחן. הנאשם מוזהר כי היה ויפר
13 את צו השלי"צ, ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט ולגזור את דינו מחדש.
14
15 (ד) צו המורה על סגירת עסקו של המשיב למתן שירותי הדברה, והמחייב את המשיב שלא לעסוק בכל צורה
16 שהיא בהדברה של מזיקים אשר יעמוד בתוקפו לתקופה של 5 שנים החל מהיום.
17
18 (ה) אין שינוי ביחס לרכיב ההתחייבות כאמור בגזר הדין של בית משפט קמא.
19
20 ניתן והודע היום ג' אב תשע"ח, 15/7/2018 במעמד הצדדים.
21

בני שגיא, שופט

22
23
24